

İosıl Du/tfnù'yôflaf?*

Bugünlerde Papa bile biyolojik evrimin "bir hipotezden öte olduğunu" düşünmeden edemeyecektir. Ancak Amerikalıların yaklaşık yarısı karşıt düşüncededir. Kamuoyu araştırmaları, kamuoyunun» yeryüzündeki tüm fauna ve floranın ortak bir atadan geldiğini belirten kuramı kabul eden ve reddedenler olarak ikiye bölündüğünü göstermektedir. Akademik-bifimsel çevrelerin -kuramın doğruluğu konusunda- hiç kuşkuları yoktur. Baskın çoğunluğun dinsel inancın bir (hiyerarşik) basamağını meslek edindiği bu ülkede evrimi reddedenlerin, Darwin ile özdeşleşmiş olan (bu) "kutsal" sözcüğü dar anlamında algıladıklarını öngörmek mantıksal gibidir. Harvard Üniversitesinden araştırmacımız¹ bunun da ötesinde birşeyler olduğunu düşünmektedir.

Kuşkusuz, Papa ya da egemen Kilis© çevrelerinin bu kuramı desteklemesinin iki nedeni olabilir: Söz konusu kılınan ortak bir atadan gelmeyi semavi dinlerdeki ilk insan olgusuna indirgeyerek, kuramın özünü çarpıtma veya pozitivist² aydınlanma çağının ileri aşamalarında Kilise'nin de -en azından yaratılış konusunda- bir reforma yönelmesi.

Araştırmacımız, biyolojinin odak kuramlarından birini kavramaksızın ve kabul etmeksizin bu denli çok sayıda öğrencinin okullarını nasıl bıraktığını açıklamaya çabalamıştır. Araştırmacımız, özellikle bir din-dışı mantığı yerli yerine oturtma düşüncesindedir. Bu yönelim ise, kendi düşüncesine göre, (ancak) bir kamu okulu ortamında doğrulukla adreslenebilir.

Güney Kaliforniya Üniversitesi'nden bir diğer araştırmacı² ile ortaklaşa olarak, 10 değişik eğitim kurumundan 1200 öğrenci ile sözlü görüşme yapmış ve (kurama ilişkin olarak) beyinlerini okumaya çabalamışlardır. Sonuçları yayımlanmamış bu çalışmada (örneklemelerin yaklaşık % 45'ini oluşturan) evrim kuramını reddedenlerin, yaşlarına göre,

evrimin bilimsel boyutu konusunda, hatalı kavrayışlar içinde oldukları belirtilmiştir. Bunlar "mutasyonlar fauna için hiç yararlı olmamıştır" ve "fosillerin ve kayaçların yaşını saptamada uygulanan yöntemler doğru değildir" türünden açıklamaları kabule yatkın görünmektedirler. Gerçekte, bu evrim kuramına kuşkucu yaklaşanların yaklaşık % 40'ı yaşamın kökeninin bir istatistiksel olanaksızlık olduğunu düşünmektedir.

Bu ve benzeri türden hatalı (kavrayış ve) inanışları tanımlayarak araştırmacı¹, bir sonraki adımın, bu öğrencilerin aklını başına getirecek bir eğitim programını (müfredatı) geliştirmek olduğunu belirtmektedir. "Kamu okulları eğitiminin amacının kamunun dinsel inanışlarını değiştirmemek olmasına karşın/ araştırmacı¹, öğrencilerin genetik, radyometrik yasama ve istatistiksel olasılık konularındaki ön-yargılarının kolaylıkla eleştirilebilir olduğunu da eklemektedir

Harvard-Smithsonian Astrofizik Merkezi Bilim-Eğitmenliği Direktörü Philip M. Sadler, araştırmacının¹ bulgulamış olduğu verileri yeniden irdelemiş ve kurguladığı öğretim-programının evrim- ve genelde bilim-eğitiminde kilometre-taşı olduğunu kabul etmiştir. Sadler, öğrenciler açısından, "bilimi öğrenme sürecinin önceki görüşleri bırakma süreci" olduğu sonucuna varmakta ve şöyle eklemektedir: "Önyargılara (örneğin fosillerin yaşlarının nasıl saptandığının iyi açıklanması türünden) özgün kanıtlar ile karşı çıkılmadıkça (önceki) düşünceler değişmeyecektir,"

* Bu yazı *Scientific American* (1997, 277/4, sayfa)'dan *Dursun Bayrak tarafından Türkçe'ye çevrilmiştir*

¹ Alters Brian, J, *Harvard Üniversitesi Bilim Eğitimi*.

² Michael William B., *Eğitim Psikologu Güney Kalifornia Üniversitesi*